

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ἡ Κοίμησης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
Πρωτοπρ. Γεωργίου Δορμπαράκη

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

Σ Α Β Β Α Τ Ο 15 Α Υ Γ Ο Υ Σ Τ Ο Υ 2015

✿ # ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΛΕΣΠΟΙΝΗΣ #ΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ
ΛΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

Κοίμ#σις Τ#ς ΥπεραΓίας Θεοτόκου

Κοίμησις της Υπεραγίας Θεοτόκου συνιστά τη μεγαλύτερη από όλες τις Θεομητορικές εορτές της Εκκλησίας μας. Και τούτο γιατί επιστεγάζει την όλη αγιασμένη επί γης πορεία της. Όπως συμβαίνει με τον Ιησού Χριστό, που η εκ νεκρών Ανάστασή Του νοσηματοδοτεί τη Γέννησή Του και τα άλλα γεγονότα της ζωής Του - χωρίς την Ανάσταση ο Κύριος δεν θα ήταν ο Λυτρωτής του κόσμου - , οπότε καταλαβαίνουμε και το γιατί η Ανάσταση θεωρείται και η μεγαλύτερη εορτή της χριστιανοσύνης, όπως συμβαίνει και γενικά με το τέλος της ζωής ενός ανθρώπου, που ρίχνει φως σε ό,τι προηγήθηκε από τη ζωή του, κατά τον ίδιο τρόπο και εδώ, με την Κοίμηση της Παναγίας: το τέλος της φανέρωσε ότι επρόκειτο πράγματι περί της «Κεχαριτωμένης» και της «εὐλογημένης ἐν πάσαις ταῖς γυναιξί».

Διότι το τέλος της δεν απετέλεσε το τέλος ενός κοινού ανθρώπου. Ναι μεν φεύγει από τη ζωή αυτή, αλλά με θαυμαστό τρόπο παρευρίσκονται όλοι οι Απόστολοι, «μετάρσιοι γενόμενοι», «συναθροισθέντες ἐν Γεθσημανῇ τῷ χωρίῳ», αλλά πολύ περισσότερο: παρευρίσκονται όλοι οι άγιοι άγγελοι, και πάνω από όλα: ο ίδιος ο Υιός και Θεός της, ο Οποῖος και παραλαμβάνει τη με μορφή παιδούλας παναγία ψυχή της. Έτσι στο γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται με έντονο τρόπο ό,τι συμβαίνει πάντοτε στην Εκκλησία μας στις διάφορες εορτές της: «ἐπίγειον τό φαινόμενον, οὐράνιον τό νοούμενον». Στην Εκκλησία μας με άλλα λόγια, τα πάντα προσεγγίζονται μ' ένα διπλό τρόπο: με τις υλικές αισθήσεις, αλλά και με τις πνευματικές αισθήσεις. Στην Εκκλησία ζούμε όλη την πραγματικότητα του κόσμου: την επιφάνεια, αλλά και το βάθος του. Ας δούμε πιο συγκεκριμένα ορισμένα από τα παραπάνω σημεία.

1. # Εκκλησία μας επιμένει καταρχάς στη φυσική τάξη των πραγμάτων. Η Παναγία υπακούει και αυτή στους νόμους της φύσεως: πεθαίνει, όπως όλοι οι άνθρωποι, και κηδεύεται από τους

Σάββατο 15 Αυγούστου – Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Αποστόλους και όλους τους οικείους της. Και δεν ήταν δυνατόν να μη συμβεί τούτο, όταν ο ίδιος ο Κύριος, ο Υιός και Θεός της, πέρασε από τη διαδικασία του φυσικού θανάτου. Κατά τον υμνογράφο «μιμουμένη τόν ποιητήν σου καί Υιόν, ὑπέρ φύσιν ὑποκύπτεις, τοῖς τῆς φύσεως νόμοις». Απλώς εκείνη δέχεται από άγγελο την πληροφορία περί της εξόδου της από τον κόσμο και ετοιμάζει με θαυμαστό πράγματι τρόπο, πνευματικά και υλικά, τα της κηδείας της, ενώ προτρέπει με στοργή τους πενθούντες αποστόλους, που είχαν συναθροιστεί εκ περάτων της γης: «τό ἔμὸν σῶμα, καθὼς ἐγὼ σχηματίσω τῇ κλίνῃ, κηδεύσατε».

2. # φυσική αυτή τάξη όμως συνιστά την επιφάνεια. Η Κοίμηση της Θεοτόκου, όπως είπαμε, αποκαλύπτει και το βάθος: Καταρχάς, οι απόστολοι γνωρίζουν το γεγονός και συναθροίζονται στη Γεθσημανή υπέρ φύσιν: ο Κύριος επί νεφελών τούς φέρνει εκεί που είναι η Παναγία Μητέρα Του, για να πενήθσουν, κυρίως όμως να δοξολογήσουν το γεγονός της κοιμήσεως και της μεταστάσεώς της. Κατά την παρατήρηση μάλιστα που τους κάνει η ίδια η Θεοτόκος, ήταν τους βλέπει να θρηνούν για τον επικείμενο θάνατό της: «Μ# φίλοι μαθηταί Τοῦ ἔμοῦ Υἱοῦ καί Θεοῦ, μή πένθος ἐρῶσασθε τῆν ἐμὴν χαράν». Μ# κάνετε πένθος τ# χαρά μου. Και είναι ευνόητο: η Παναγία μας μετατίθεται πλήρως στην αγκαλιά του Χριστού, ο Οποῖος της προανήγγειλε διά του αγγέλου: «μή ταραχτεῖς γιά τόν θάνατό σου, ἀλλά μετ' εὐφροσύνης δέξαι τόν λόγον. Γιατί ἔρχεσαι πρὸς τήν ἀθάνατη ζωή». Ἐπειτα, παρευρίσκονται στην κοίμησή της ὅλοι οι ἅγιοι ἄγγελοι, οι οποίοι με πολύ σεβασμό και σεμνότητα «ἀνοίβουν τίς πύλες τοῦ παραδείσου» ἵνα να περάσει # πλωτῆρα τῶν ουρανῶν, προπέμποντάς την με ὑπέροχους ὕμνους και δοξολογίες... Και πάνω ἀπό ὅλα: ἐρχεται ο ἴδιος ο Κύριος και Θεός, προκειμένου να παραλάβει την στα χέρια Του παραθεμένη ψυχή της Παναγίας Μητέρας Του. «Καί Σύ, Υἱέ καί θεέ μου, παράλαβέ μου τὸ πνεῦμα».

3. #τσι στην Κοίμηση της Θεοτόκου, πέραν των άλλων συγκλονιστικών, φωτίζεται το μυστηριώδες ὄριο της ζωής και του θανάτου... Εδώ έχουμε τη συγκεκριμένη αποκάλυψη: όταν πρόκειται περί αγίου ανθρώπου, ἄγγελοι κι ἀκόμη κι ο ἴδιος ο Κύριος, ἐρχονται να παραλάβουν την ψυχή του ανθρώπου...

Σάββατο 15 Αυγούστου – Η Κοίμηση της Θεοτόκου

4. Το όλο αυτό «σκηνικό» του ενδόξου τέλους της Παναγίας μας, η συμπλοκή της επιφάνειας και του βάθους, η ύπαρξη του φυσικού και του υπερφυσικού, οδηγεί τον υμνογράφο της εορτής, που λειτουργεί ως η συνείδηση της Εκκλησίας, να μιλά *Τῆν Κοίμησῃ* ως *Ἐτόνος μυστηρίου...* «Ὡ, τοῦ παραδόξου θαύματος!» κραυγάζει. «*Βαβαί τῶν σῶν μυστηρίων ἀγνή!*» Και δικαιολογημένα: «*ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἐν μνημείῳ τίθεται καὶ κλίμαξ πρὸς οὐρανὸν ὁ τάφος γίνεται*». Ὅ,τι μυστήριο περικλείει τον θάνατο του Χριστού και την ταφή Του, το ίδιο μυστήριο, κατά τον υμνογράφο που κινείται δοξολογικά σε επίπεδο υπερβολής, περικλείει και την κοίμηση της Παναγίας Μητέρας Του, κάτι που δικαιολογεί και το γιατί οι Χριστιανοί κατ' αντανάκλαση του θανάτου του Κυρίου, ψέλνουν τα εγκώμια και κάνουν περιφορά επιταφίου και στην Θεοτόκο.

Και βεβαίως έτσι συνυπάρχει και η ανάσταση που ακολουθεί. Θέλουμε να πούμε ότι όπως μετά την ταφή του Κυρίου έρχεται η ανάσταση, με την οποία νικήθηκε ο Άδης και «*ζωῆς ἡξιώθημεν*», έτσι και μετά την κοίμηση της Θεοτόκου έρχεται και η δική της ανάσταση. Διότι, κατά την παράδοσή μας, η Παναγία ναι μεν πέθανε και ετάφη, την τρίτη όμως ημέρα, όταν ανοίχτηκε ο τάφος της προς χάρη ενός από τους μαθητές του Κυρίου, που δεν παραβρέθηκε στην κοίμησή της, διαπιστώθηκε η εν σώματι μετάστασή της, συνεπώς η Παναγία βίωσε από τότε αυτό που θα βιώσουμε όλοι μετά τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου μας, *Τῆν ἀνάστασῃ τῶν σωματίων*. Δεν είναι τυχαίο ότι στους Χαιρετισμούς της αδιάκοπα διαλαλείται ότι «*ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπει*», όπως εξίσου δεν είναι τυχαίο ότι ο πιστός λαός μας με το αισθητήριο που διαθέτει, χαρακτηρίζει την Κοίμησή της ως το Πάσχα του καλοκαιριού.

Ο υμνογράφος βεβαίως δεν βλέπει το μυστήριο της Κοίμησης μεμονωμένα. Θεωρεί ότι η Παναγία μας με όλη τη ζωή της ζει το μυστήριο της παρουσίας του Θεού κατά μοναδικό τρόπο, οπότε και η Κοίμησή της προεκτείνει φυσιολογικά το όλο μυστήριο... Διότι ασφαλώς και η δική της η Γέννηση ως καρπός έντονης και πολυχρόνιας προσευχής είναι μυστήριο, αλλά πολλαπλασίως περισσότερο ο Ευαγγελισμός της και η Γέννηση δι' αυτής του Θεού στον κόσμο ως ανθρώπου.

Σάββατο 15 Αυγούστου – Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Παρ' όλα αυτά! Υπάρχει και συνέχεια του μυστηρίου για την Παναγία. Δεν τελειώνουν δηλαδή γι' αυτήν τα πράγματα με την Κοίμησή της. Το αντίθετο: θα έλεγε κανείς ότι ιδίως τότε, και μέχρι της συντέλειας των αιώνων, το μυστήριο της παρουσίας της θα συνεχίζεται, γεγονός που συνιστά την παρηγοριά και την ελπίδα μας. Κι εννοούμε βεβαίως αυτό που όλοι ζούμε και ψάλλει η Εκκλησία μας με το απολυτίκιο ιδίως της εορτής: *«὘ν τῇ Κοιμῆσει τόν κόσμον οὐ κατέλιπες, Θεοτόκε»*. Η έξοδος της από τον κόσμο δεν συνιστά μία φυγή, μία λησμονιά από πλευράς της για εμάς. # Παναγία φεύγει και ταυτόχρονα παραμένει πιο κοντὰ μας. Διότι ζώντας καθ' ολοκληρίαν πια μέσα στον Κύριο και Θεό της, μετέχει κατά κάποιον τρόπο τῆς πανταχού παρουσίας Εκείνου. Εκείνος της ανοίγει τα μάτια για να μας βλέπει, να μας ακούει, να συμπάσχει και να συγχαίρει μαζί μας, και κυρίως να έχει τη δύναμη να μας βοηθά... Ποιος άραγε λόγος αιτιολογεί την αγάπη του πιστού λαού προς Εκείνην, παρά η αίσθηση της εγγύτητάς της στη ζωή μας; Και η Παναγία το είχε διαβεβαιώσει, λίγο πριν τον θάνατό της, σκορπώντας την παρηγοριά ήδη από τότε στους πιστούς, με πρώτους τους αποστόλους: *«Μη θρηνείτε, γιατί με τη μετάστασή μου σας διαβεβαιώνω ότι όχι μόνον εσάς, αλλά και όλον τον κόσμο θα περισκέπω και θα εφορώ»*...

5. Μέσα στο θάμβος της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, μπροστά σε όλα τα θαυμαστά που εξαγγέλλει η χαρά της από τη μετάστασή της στους ουρανούς, προβάλλει επιτακτικά το ερώτημα: τι ήταν αυτό που έκανε την Παναγία να φτάσει σ' αυτό το ύψος; Και τι πρέπει να κάνουμε κι εμείς αντιστοίχως, ώστε έστω και ελάχιστα, μια που η προοπτική μας είναι να γίνουμε κι εμείς «Παναγίες», να σαρκώνουμε δηλαδή στη ζωή μας τον Χριστό, να γευόμαστε λίγο από τη χάρη της, χάρη στην πραγματικότητα του Κυρίου μας; Η απάντηση είναι γνωστή κι αυτήν διαλαλεί διαρκώς η Εκκλησία μας: Αν η Παναγία έγινε ό,τι έγινε, τούτο οφείλεται εἰς τὴν εἰκομητῆτά της να υψακούει εἰς τὸ θέλημα Του θεοῦ. Το «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, ἰένοιτῶ μοι κατὰ τὸ ρημὰ Σου» είναι τὸ «μυστικόν» της εξυψώσεώς της στα υπερουράνια. Αυτό τὸ «μυστικόν», ας γίνεται καθημερινὰ φανερό και στις δικές μας καρδιές.

Πρωτοπρ. Γεωργίου Δορμπαράκη, από το βιβλίο *“Ὁ πανύμνητε Μητὴρ! ΠΕΖΟ «ΘΕΟΤΟΚΑΡΙΟΝ»*”, σελ. 127 - 138, εκδ. Αρχονταρίκι, Αθήνα 2013

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΛΟ ΜΕΣΣΟΡΙΑΣ Τ.Κ. 19003, ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoο.gr, ΙΕΤΟΣΒΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikmark.gr

Σάββατο 15 Αυγούστου – Η Κοίμηση της Θεοτόκου